ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.4.2017
COM(2017) 172 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την άσκηση της εξουσίας για την έκδοση κατ'εξουσιοδότηση πράξεων που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή δυνάμει της οδηγίας 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
σχετικά με την άσκηση της εξουσίας για την έκδοση κατ'εξουσιοδότηση πράξεων που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή δυνάμει της οδηγίας 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού([1]) (οδηγία ΑΗΗΕ) θεσπίζει κανόνες για τη διαχείριση των ΑΗΗΕ με στόχο να συμβάλει στην αειφόρο παραγωγή και κατανάλωση, κατά πρώτη προτεραιότητα με την πρόληψη της παράγωγης ΑΗΗΕ και, επιπροσθέτως, με την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης των εν λόγω αποβλήτων, ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς τελική διάθεση και να υποβοηθηθεί η αποδοτική χρήση των πόρων και η ανάκτηση πολύτιμων δευτερογενών πρώτων υλών.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας ΑΗΗΕ, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τους εξής σκοπούς:

- τον καθορισμό μεταβατικών διατάξεων για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη των ποσοστών συλλογής ΑΗΗΕ που ορίζονται στην οδηγία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4·
- την ενδεχόμενη τροποποίηση του παραρτήματος VII σχετικά με τις απαιτήσεις επιλεκτικής επεξεργασίας, έτσι ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτό και άλλες τεχνολογίες επεξεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 4·
- τον καθορισμό κριτηρίων όσον αφορά την αξιολόγηση των ισοδύναμων συνθηκών για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ που λαμβάνει χώρα εκτός της ΕΕ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3·
- την προσαρμογή του άρθρου 16 παράγραφος 5 και των παραρτημάτων IV, VII, VIII και IX στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η παρούσα έκθεση απαιτείται από το άρθρο 20 παράγραφος 2 της οδηγίας ΑΗΗΕ. Δυνάμει του άρθρου αυτού, η Επιτροπή έχει την εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για περίοδο πέντε ετών από τις 13 Αυγούστου 2012. Η Επιτροπή οφείλει επίσης να εκπονήσει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο 9 μήνες πριν από τη λήξη της πενταετίας. Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2, η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρώς για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη κάθε περιόδου.

[1] *ΕΕ L 197 της 24.7.2012, σ. 38.*

3. ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατά την περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή δεν έκανε χρήση των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί για τους λόγους που εξηγούνται κατωτέρω.

3.1. Μεταβατικές διατάξεις για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη των ποσοστών συλλογής που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 της οδηγίας

Το άρθρο 7 παράγραφος 1 της οδηγίας ΑΗΗΕ ορίζει, για εφαρμογή από το 2016, ως ελάχιστο ποσοστό ετήσιας συλλογής το 45 % του μέσου βάρους του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΗΕ) που διατέθηκε στην αγορά σε κάθε κράτος μέλος κατά την προηγούμενη τριετία. Σε δεύτερο στάδιο, δηλαδή από το 2019, εφαρμόζεται ποσοστό συλλογής 65 % του μέσου βάρους του ΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά σε κάθε κράτος μέλος κατά την προηγούμενη τριετία ή, εναλλακτικά, ποσοστό 85 % της ποσότητας ΑΗΗΕ που παράγεται κατά βάρος σε ένα κράτος μέλος ετησίως. Στο άρθρο 7 παράγραφος 3 προβλέπεται η δυνατότητα για ορισμένα κράτη μέλη([2]) να παρεκκλίνουν από την απαίτηση αυτή. Η Τσεχική Δημοκρατία, η Λετονία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία έχουν κάνει χρήση αυτής της παρέκκλισης.

Επιπλέον, το άρθρο 7 παράγραφος 4 της οδηγίας ΑΗΗΕ παρέχει τη δυνατότητα μεταβατικών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την επίτευξη των εν λόγω ποσοστών συλλογής. Για την αξιολόγηση των ζητημάτων που θα μπορούσαν να προκύψουν κατά την εκπλήρωση των στόχων συλλογής από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή ζήτησε τις υπηρεσίες ανεξάρτητων συμβούλων, οι οποίοι εξέτασαν τα σχετικά στατιστικά δεδομένα, τη βιβλιογραφία και τις τεχνικές πληροφορίες και διεξήγαγαν διαβουλεύσεις, καθώς και εργαστήριο με τα μείζονα ενδιαφερόμενα μέρη [κράτη μέλη, ενώσεις των σχετικών βιομηχανικών κλάδων, φορείς ελέγχου της συμμόρφωσης με την αρχή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (ΔΕΠ), μη κυβερνητικές οργανώσεις και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες]([3]).

Από την έρευνα προέκυψε ότι βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη είναι το υψηλό ποσοστό συλλογής το οποίο δεν εμφανίζεται στις στατιστικές συλλογής ΑΗΗΕ, ιδίως όταν η συλλογή αυτή διενεργείται εκτός του πλαισίου των συστημάτων συμμόρφωσης ΔΕΠ ή όταν οι φορείς που αναλαμβάνουν τη διαδικασία ανακύκλωσης των ΑΗΗΕ δεν είναι εγκεκριμένοι. Το γεγονός αυτό ενισχύεται από τις περιορισμένες ικανότητες επιβολής της νομοθεσίας και παρακολούθησης της εφαρμογής της στα κράτη μέλη. Άλλοι φραγμοί που εντοπίστηκαν από τη μελέτη όσον αφορά την επίτευξη των στόχων είναι το ευρύ και ποικίλο σύνολο των παραγόντων που συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες διαχείρισης των ΑΗΗΕ, η ευαισθητοποίηση του κοινού που παραμένει περιορισμένη και οι ακατάλληλες υποδομές συλλογής.

Η ανάλυση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, μολονότι ο στόχος συλλογής για το 2019 είναι φιλόδοξος, είναι εφικτός, εάν τα κράτη μέλη καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για τη σταδιακή αντιμετώπιση των δυσχερειών που εντοπίστηκαν. Η εφικτότητα αυτή

---

[2] *Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία.*

[3] *'Study on collection rates on WEEE' [Μελέτη σχετικά με τα ποσοστά συλλογής των ΑΗΗΕ]:* http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm.

καταδεικνύεται από την πρόοδο που παρατηρείται σε ορισμένα κράτη μέλη τα οποία έχουν ήδη επιτύχει υψηλά ποσοστά συλλογής των αποβλήτων.

Βάσει των προαναφερθέντων, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει δικαιολογία, με τη μορφή ειδικών περιστάσεων, η οποία θα απαιτούσε την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης με μεταβατικές διατάξεις για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που συναντούν τα κράτη μέλη όσον αφορά την τήρηση των ποσοστών συλλογής που προβλέπονται στην οδηγία για τα ΑΗΗΕ.

Η Επιτροπή θα παράσχει στήριξη και καθοδήγηση στα κράτη μέλη, ώστε αυτά να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τυχόν δυσχέρειες στην επίτευξη των στόχων τους μέσω στοχευμένης πρωτοβουλίας για την προώθηση της συμμόρφωσης. Η εν λόγω πρωτοβουλία ξεκινά παράλληλα με την παρούσα έκθεση και εστιάζεται στις βασικές απαιτήσεις της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ.

3.2. Τροποποίηση του παραρτήματος VII σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 4

Το παράρτημα VII αναφέρεται στην επιλεκτική επεξεργασία υλικών και κατασκευαστικών στοιχείων των ΑΗΗΕ.

Το άρθρο 8 παράγραφος 4 της οδηγίας ΑΗΗΕ εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να τροποποιήσει το παράρτημα VII, έτσι ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτό και άλλες τεχνολογίες επεξεργασίας που διασφαλίζουν τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή δεν έλαβε καμία πληροφορία που θα αιτιολογούσε την τροποποίηση του παραρτήματος VII.

Η προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο ήταν η 14η Φεβρουαρίου 2014· ωστόσο, η οδηγία μεταφέρθηκε με κάποια καθυστέρηση από τα περισσότερα κράτη μέλη και, στην ουσία, το 2016 είναι το πρώτο έτος εφαρμογής της από το σύνολο των 28 κρατών μελών. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν κρίθηκε έως σήμερα αναγκαία η τροποποίηση του παραρτήματος VII και δεν έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

3.3. Κριτήρια όσον αφορά την αξιολόγηση των ισοδύναμων συνθηκών για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ που λαμβάνει χώρα εκτός της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 της οδηγίας ΑΗΗΕ, τα ΑΗΗΕ που εξάγονται από την Ένωση υπολογίζονται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και των στόχων του άρθρου 11 της οδηγίας μόνον εφόσον, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1418/2007 για τις μεταφορές αποβλήτων, ο εξαγωγέας μπορεί να αποδείξει ότι η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες ισοδύναμες με τις απαιτήσεις της οδηγίας. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 της οδηγίας, η Επιτροπή όφειλε να εκδώσει, το αργότερο έως τις 14 Φεβρουαρίου 2014, κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων οι οποίοι να συμπληρώνουν εκείνους του άρθρου 10 παραγράφου 2, ειδικότερα όσον αφορά τα κριτήρια για την αξιολόγηση των ισοδύναμων συνθηκών για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ που λαμβάνει χώρα εκτός της ΕΕ.

Ως προετοιμασία για τις εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, η Επιτροπή διεξήγαγε μελέτη([4]), με σκοπό να προσδιορίσει και να συγκρίνει τις πιθανές επιλογές για την αξιολόγηση και τεκμηρίωση των ισοδύναμων συνθηκών επεξεργασίας, καθώς και να διατυπώσει συστάσεις σχετικά με μία ή περισσότερες καλύτερες δυνατές επιλογές πολιτικής. Η μελέτη αυτή περιλάμβανε διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Επιπλέον, όσον αφορά την απαίτηση για ενδεδειγμένη επεξεργασία του άρθρου 8 παράγραφος 5 της οδηγίας, η Επιτροπή ζήτησε από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να αναπτύξουν ευρωπαϊκά πρότυπα για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ — συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης, της ανακύκλωσης και της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση— τα οποία να αντικατοπτρίζουν την εξέλιξη της τεχνολογίας([5]). Τα πρότυπα αυτά αναμένεται να βοηθήσουν τους σχετικούς φορείς εκμετάλλευσης στην ΕΕ να συμμορφωθούν με την οδηγία για τα ΑΗΗΕ και τους φορείς εκτός της ΕΕ να αποδείξουν ότι η επεξεργασία των ΑΗΗΕ λαμβάνει χώρα σε συνθήκες ισοδύναμες με εκείνες που ισχύουν στην ΕΕ. Τα εν λόγω πρότυπα βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και αναμένεται να ολοκληρωθούν στα τέλη του 2017.

Με βάση την ανάλυση που διενεργήθηκε, και λαμβάνοντας υπόψη τις εν εξελίξει εργασίες για την ανάπτυξη ευρωπαϊκών προτύπων για την επεξεργασία των ΑΗΗΕ, η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με την ομάδα εμπειρογνωμόνων για τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις στο πλαίσιο της οδηγίας· οι εν λόγω διαβουλεύσεις κοινοποιήθηκαν στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων, κρίθηκε αναγκαία η αναμονή για την ολοκλήρωση των προτύπων στον τομέα της επεξεργασίας των ΑΗΗΕ, δεδομένης της σύνδεσης μεταξύ, αφενός, των προτύπων και, αφετέρου, του καθορισμού των κριτηρίων για την αξιολόγηση των ισοδυνάμων συνθηκών όσον αφορά την επεξεργασία των ΑΗΗΕ που εξάγονται από την ΕΕ.

Συνεπώς, κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 3, παρότι στο πλαίσιο των πολιτικών της ΕΕ για το περιβάλλον, τις πρώτες ύλες και την κυκλική οικονομία αυτό παραμένει προτεραιότητα.

3.4. Προσαρμογή του άρθρου 16 παράγραφος 5 και των παραρτημάτων IV, VII, VIII και IX στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με το άρθρο 19

Το άρθρο 16 παράγραφος 5 της οδηγίας ΑΗΗΕ αναφέρεται στην υποχρέωση των κρατών μελών για υποβολή εκθέσεων. Το παράρτημα IV παραθέτει μη εξαντλητικό κατάλογο των ειδών ΗΗΕ που εμπίπτουν στις κατηγορίες ΗΗΕ· το παράρτημα VII αναφέρεται στην επιλεκτική επεξεργασία υλικών και κατασκευαστικών στοιχείων των ΑΗΗΕ· το παράρτημα VIII καθορίζει τις τεχνικές απαιτήσεις για τους χώρους αποθήκευσης και επεξεργασίας των ΑΗΗΕ, ενώ στο παράρτημα IX παρουσιάζεται το σύμβολο σήμανσης του ΗΗΕ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, δεν προέκυψε η ευκαιρία για προσαρμογή του άρθρου 16 παράγραφος 5 και των προαναφερθέντων

---

[4] *Study on 'Equivalent conditions for waste electrical and electronic equipment (WEEE) recycling operations taking place outside the European Union' [Μελέτη σχετικά με τις ισοδύναμες συνθήκες για τις δραστηριότητες ανακύκλωσης των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) οι οποίες λαμβάνουν χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης]* http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/Final%20report_E%20C%20S.pdf

[5] *Εντολή M/518:* http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/m518%20EN.pdf

παραρτημάτων στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο και η Επιτροπή δεν εξέδωσε σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, παρότι η πιθανότητα αυτή εξακολουθεί να υπάρχει.

Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία, η Επιτροπή πρότεινε([6]) την τροποποίηση του άρθρου 16 παράγραφος 5, έτσι ώστε να απλοποιηθούν οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη και να βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά την τελευταία πενταετία, η Επιτροπή δεν άσκησε τις εξουσίες που της ανατέθηκαν δυνάμει της οδηγίας 2012/19/ΕΕ για τους λόγους που αναλύονται στην παρούσα έκθεση. Ενδέχεται να το πράξει στο μέλλον για τους προαναφερθέντες λόγους.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να λάβουν γνώση της παρούσας έκθεσης.

[6] *Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, και 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού [COM(2015) 593 final)]*.